

Sygn. akt I ACz 2169/12

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer

SSA Józef Wąsik

SSA Jerzy Bess

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2013 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki jawnej W. B. J. O. w O.

przeciwko T. M.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 10 października 2012 r., sygn. akt I C 1399/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 2169/12

UZASADNIENIE

Dnia 10 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie postanowił zabezpieczyć roszczenie strony powodowej o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nakazu zapłaty z dnia 19 marca 2012 r. wydanego w postępowaniu nakazowym, sygn. akt IX GNc (...) przez Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IX Gospodarczy poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Oświęcimiu T. P. do sygn. III KM (...) do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania. W uzasadnieniu wskazano, że strona powodowa wniosła o pozbawienie wykonalności zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nakazu zapłaty z dnia 19 marca 2012 r. wydanego w postępowaniu nakazowym, sygn. akt IX GNc (...), przez Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IX Gospodarczy, na podstawie którego zasądzono od strony powodowej na rzecz pozwanego T. M. kwotę 174.860,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz koszty procesu w kwocie 5.803 zł. W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż na podstawie wyżej wskazanego tytułu wykonawczego pozwany prowadzi egzekucję z majątku powodowej Spółki, pomimo że wierzytelność na skutek potrącenia wygasła. Uzasadniając interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia powództwa powodowa Spółka podniosła, że dalsze prowadzenie egzekucji, w szczególności z posiadanych ruchomości doprowadzi do sparaliżowania przedsiębiorstwa, uniemożliwiając mu dalsze prowadzenie działalności, w tym spłacenie istniejących zobowiązań, zawieranie nowych kontraktów oraz wypłacanie pracownikom wynagrodzeń. W ocenie Sądu Okręgowego wniosek zasługiwał na uwzględnienie. Strona powodowa w stopniu wystarczającym strona powodowa uprawdopodobniła swoje roszczenie przedstawioną w pozwie argumentacją oraz przedkładając do pozwu stosowne dokumenty. Sąd I instancji wskazał, iż zakres badania wniosku ma charakter ograniczony, gdyż w ramach zabezpieczenia rozstrzygnięcie Sądu oparte jest z istoty rzeczy na niepełnym materiale dowodowym, a rozstrzygnięcie to niczego co do istoty sporu ostatecznie nie

przesądza. Sąd Okręgowy uznał za uprawdopodobniony interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, jako że dalsze prowadzenie egzekucji z jej majątku może narazić stronę powodową na szkodę w postaci zaprzestania prowadzenia działalności, w konsekwencji utratę płynności finansowej i zdolności regulowania zobowiązań, a ostatecznie jej likwidacji. W ocenie Sądu Okręgowego tak udzielone zabezpieczenie z pewnością nie zmierza do zaspokojenia roszczenia, nie obciąża też pozwanego ponad potrzebę, albowiem umożliwia kontynuowanie egzekucji w razie stwierdzenia bezzasadności żądań strony powodowej.

Postanowienie zostało zaskarżone przez w całości pozwanego, który zarzucił mu:

1) naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego zawartego w pozwie wniosków z niego nie wynikających, sprzecznych z zasadami doświadczenia życiowego tj. przyjęcie, że:

- przedstawiona przez stronę powodową w pozwie argumentacja oraz dołączone do pozwu stosowne dokumenty uprawdopodobniają roszczenie strony powodowej, podczas gdy strona powodowa przedstawiła dokumenty w sposób wybiórczy,

- strona pozwana skutecznie uprawdopodobniła istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia,

- nieudzielanie zabezpieczenia, a co za tym idzie dalsze prowadzenie egzekucji z majątku strony powodowej może narazić powodową spółkę na szkodę w postaci zaprzestania prowadzenia działalności, w konsekwencji utraty płynności finansowej i zdolności regulowania zobowiązań, a ostatecznie jej likwidacji, podczas gdy egzekucję przeciwko stronie powodowej prowadzi oprócz pozwanego kilku wierzycieli,

- nieudzielanie zabezpieczenia, a co za tym idzie dalsze prowadzenie egzekucji z majątku powoda może narazić spółkę na szkodę w postaci zaprzestania prowadzenia działalności, w konsekwencji utraty płynności finansowej i zdolności regulowania zobowiązań, ostatecznie jej likwidacji podczas gdy egzekucję przeciwko spółce prowadzi kilku wierzycieli, a spółka posiada zadłużenie u wielu podmiotów,

2) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 498 k.c. poprzez niezasadne zastosowanie i przyjęcie, iż strona powodowa dokonała skutecznego potrącenia wierzytelności względem pozwanego podczas gdy roszczenie strony powodowej względem pozwanego nie istnieje,

3) naruszenie art. 730¹ § 1 oraz § 2 k.p.c. w zw. z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż po powstaniu przedmiotowego tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie pozwanego względem powoda wygasło albo nie może być egzekwowane, które uprawdopodobnia roszczenie strony powodowej, a także poprzez przyjęcie, iż strona pozwana posiada interes prawny w zabezpieczeniu roszczenia,

4) naruszenie art. 730¹ § 3 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż wybór sposobu zabezpieczenia nie obciąża pozwanego ponad potrzebę, podczas gdy zawieszenie postępowania egzekucyjnego może spowodować szkodę po stronie pozwanego.

Pozwany domagał się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie wniosku o zabezpieczenie w całości. W uzasadnieniu wskazano, że istotnie toczyły się negocjacje co do ugodowego załatwienia sprawy, jednakże nie zostały one zakończone ugodą. Wskazano nadto, że pozwany dochodzi także od strony powodowej należności w wysokości 197 057 zł, w sprawie pod sygn. akt GNC(...), w której dnia 10 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. Strona powodowa wystawiła notę obciążeniową z tytułu kary umownej na 1 000 000 zł, która jest podstawą dokonanego potrącenia bezpodstawnie, gdyż przedmiot umowy został wykonany przez pozwanego bez zastrzeżeń, zarówno jeśli chodzi o terminowość, jak i jakość prac. Roszczenie to zostało „stworzone” na poczet postępowań sądowych, w których pozwany dochodzi od powodowej spółki należności. Nie zostało ono potwierdzone wyrokiem, strona powodowa wniosła powództwo przed Sądem Okręgowym w Katowicach, sygn. akt XIV GNC (...)i uzyskała nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego pozwany wniósł sprzeciw. Roszczenie to faktycznie nie istnieje, zatem nie można go przedstawić do potrącenia. Pozwany podniósł także, iż orzeczony środek obciąża go ponad potrzebę, gdyż znajduje się w trudnej sytuacji materialnej. Ponadto fakt, że wobec strony powodowej

egzekucję prowadzą także inni dłużnicy spowodować może, iż to oni zostaną zaspokojeni, natomiast pozwany będzie pozbawiony takiej możliwości. Nie został także uprawdopodobniony interes prawny, gdyż w przypadku ewentualnej wygranej, strona powodowa będzie mogła wystąpić o zwrot wyegzekwowanych świadczeń.

W odpowiedzi na pozew pozwany przytoczył argumenty przedstawione w zażaleniu, a ponadto wniósł o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia sprawy toczącej się przed Sądem Okręgowym w Katowicach do sygn. akt XIV GNe (...)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

Podstawą udzielenia zabezpieczenia są przepisy art. 730 i 730¹ k.p.c. Zgodnie z tymi przepisami podstawami udzielenia zabezpieczenia są uprawdopodobnienie roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny, w myśl art. 730¹ § 2 k.p.c. istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego co do spełnienia obu tych przesłanek. Jednocześnie orzeczony środek zabezpieczenia nie jest nadmiernie uciążliwy dla pozwanego.

Odnośnie uprawdopodobnienia roszczenia wskazać należy przede wszystkim na bezsporną okoliczność wystawienia noty obciążeniowej za kary umowne i potrącenia przez stronę powodową na tej podstawie wierzytelności zasądzonej tytułem wykonawczym, którego pozbawienia wykonalności strona powodowa dochodzi w niniejszym postępowaniu. Bezsporne jest także, iż strona powodowa w osobnym postępowaniu dochodzi należności z tego tytułu, gdyż po potrąceniu wzajemnych wierzytelności pozostaje jej w dalszym ciągu wierzytelność. Pozwany przeczy podstawom do naliczenia kar umownych i wystawieniu noty obciążeniowej, jednak nie zaprzecza faktowi dokonania potrącenia, kwestionując jedynie jego skuteczność. Tak przedstawiane okoliczności świadczą o tym, że istnieje uprawdopodobniona podstawa do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego. Na obecnym etapie nie musi być ona jeszcze udowodniona. Na uprawdopodobnienie roszczenia wskazuje m. in. fakt dochodzenia roszczenia o zapłatę z tytułu kar umownych w osobnym postępowaniu i wydania nakazu zapłaty. Biorąc pod uwagę przesłanki z art. 499 k.p.c. należy domniemywać, że Sąd Okręgowy w Katowicach uznał roszczenie o zapłatę za uprawdopodobnione. Wskazać przy tym należy, iż sam pozwany ma świadomość znaczenia dochodzonego przez stronę powodową w tamtym postępowaniu roszczenia o zapłatę z tytułu kar umownych, skoro wniósł o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu zakończenia postępowania o zapłatę. Wydaje się zasadne, by to w tamtym postępowaniu rozstrzygnięto, czy roszczenie z tytułu kar umownych jest zasadne. Dlatego nie powinno się przesądzać w niniejszym postępowaniu, że roszczenie to jest nieuprawdopodobnione. Nie można także w chwili obecnej przesądzać, czy roszczenie dochodzone w przedmiotowej sprawie ostatecznie okaże się skuteczne, będzie to bowiem przedmiotem ostatecznego rozstrzygnięcia w wyroku.

Odnośnie interesu prawnego, został on wystarczająco uprawdopodobniony. Celem postępowania jest niedopuszczenie do wykonania nakazu zapłaty. Ewentualne skuteczne przeprowadzenie egzekucji z ruchomości – włącznie z ich ewentualną sprzedażą egzekucyjną – doprowadziłoby do unicestwienia celu niniejszego postępowania. Co prawda z przedłożonej kopii spisu przedmiotów podlegających egzekucji nie da się odczytać jakich ruchomości dotyczy postępowanie, jednakże domniemywać należy, iż komornik prowadzi egzekucję z ruchomości, które przedstawiają istotną wartość, a do takich zazwyczaj należą ruchomości używane do prowadzenia działalności gospodarczej. W związku z tym nie należy wykluczać, że ich ewentualne zbycie prowadziłoby do utrudnień w prowadzeniu działalności gospodarczej, a nawet – jak zostało to przedstawione we wniosku – do jej likwidacji. Ponadto, jeśli pozwany sam wskazuje na swoją trudną sytuację materialną, pozostaje wątpliwe, czy wyegzekwowane środki pieniężne byłyby faktycznie możliwe do odzyskania.

Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie jest także środkiem nadmiernie uciążliwym dla pozwanego. W przypadku nieuwzględnienia żądania pozwu, odsuwa ono jedynie zakończenie egzekucji w czasie. Nie uchyla

natomiast dokonanego już zajęcia ruchomości. Nie ma zatem ryzyka, że przedmioty, do których została skierowana egzekucja zostaną zbyte i w ten sposób egzekucja zostanie udaremniona. Pozwany nie uprawdopodobnił również, iż jego brak natychmiastowego zaspokojenia w prowadzonej egzekucji może prowadzić do utraty płynności finansowej. Z przedłożonego przez pozwanego zeznania podatkowego wynika, że w 2011 r. uzyskał on 1 083 010,28 zł przychodu i osiągnął 326 793,44 zł dochodu. Egzekwowane świadczenie stanowi zatem kilkanaście procent przychodu i jest niższe od dochodu, a zatem jego brak spowodować może najwyżej niższe dochody, a nie utratę płynności finansowej. Odnośnie natomiast ryzyka braku zaspokojenia w postępowaniu egzekucyjnym wobec jego zawieszenia, podkreślić należy, iż mimo zawieszenia postępowania już dokonane zajęcia pozostają w mocy. Brak zatem podstaw do twierdzenia, by pozwany był całkowicie pozbawiony w ten sposób możliwości zaspokojenia.

Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.